

ELLENZÉK.

POLITIKAI ES TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),
hová a lap szellemi részét megillető közle-
mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
Egész évre 32 korona.
Félre 16 korona.
Negyedre 8 korona.
Egy hóra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 22.

Egy négyszögcentiméternyi — hirdetési ár
8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok ár-
kedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 kor

Nyitási cikkek garmond sora után
40 fillér fizetendő

A galaczi botrány.

Kolozsvár, jun. 24.

Ha volna valaki Magyarországon, a ki nincs tisztában azzal, hogy mekora jelentősége van a nyelvnek a nemzet életében: az megtanulhatná azokból a harczokból, melyeket nyelvünkért meg kell vívniunk az osztrákkal, minden vonalon. Hiszen azoknak a folytonos harczoknak és csatározásoknak — melyeket a különböző nemzetiségekkel színtet nélkül folytatunk az osztrák érdekek áll a háta mögött. A fészkelődő nemzetiségek merész és szemtelen insul-tusai az osztrák politika alatomossá-gából táplálkoznak.

Mindenki emlékszik, hogy a magyar parlament ellenzéke a hadsereg magyar részében, a magyar nyelv érvényesítéséért folytatott küzdelmélt mi-nylen ideges fölháborodással fogadták a bécsi udvari, katonai körök és politi-kusok. Ezért született úgy-e bár a chlopy-i hadparancs és ezért üzentek meg a nem-zetnek az osztrák tisztek, hogy bema-sirolnak Magyarországra, sőt az akkori miniszterelnökkel Tisza gróf, a ki most már miniszterelnök, ezért emlegette a golyót és kötele.

Látható tehát, hogy Ausztriába mindig nagy idegességet szül, valahány-szor a paritás elvénél fogva is a ma-gyar nyelv jogait követeli a nemzet. Az osztrákok épen ezen a réven vannak abba az előnyben felettünk, hogy a külföld alig ismer, vagy teljesen félreismer minket. Az osztrákok épen a nyelv-használat, illetőleg a nyelv nemhaszná-lat útján sikkasztják el az Ausztriával egyenjogú és egyenrangú magyar ál-lamat.

Tudvalevőleg a külföldi követések sehol sem beszélnek magyarul. Még a magyar alkalmazottak sem használják a magyar nyelvet.

Minden rongyos konzul abban látja hivatalos működésének sikerét, ha Ausz-triát szolgálva, letagadja Magyarorszá-got. Ezeknek a hírdet konzuli hivata-loknak Magyarország épen úgy adja a fizetést, mint Ausztria, hanem azért országunk jelvénye, nyelve teljesen is-meretlen előttük. A külföld Ausztriát ismeri csak. Magyarországról csak úgy beszélnek — ha ugyan beszélnek — mint Ausztria egyik tartományáról.

Unnek a képtelen, törvénytelen és hitvány állapotnak csak természetes következménye, hogy a galaczi konzul sem ismer Magyarországot, — még ke-vésbbé magyar nyelvet és ha hivata-losan érintkeznie kell, német átiratban keresi meg világ csufjára az ország legmagyarabb városának, Debreczennek polgármesterét. A polgármester pedig, a kinek nemcsak magyarlelkét, de jog-érzetét is felláztatja az osztrák szellem-ből származó pimasz henczegés, vissza-

küldi a német írást. Helyesen tette. Legalább tudja meg a konzul is, a külügyminiszter ur is, a magyar kor-mány is, hogy még van itt-ott az or-szágból egy két tisztviselő, a kinek a jogok elkotyavetyélése arczába kergeti a vért, s ha nem is tehet egyebet, leg-alább oda kiáltja a sértegető osztrák-nak, hogy „nix dajcs!” A debreczeni polgármester a nemzet haládjára tette magát ezzel érdemessé. Hiszen ezzel nemzete iránt érzett szeretetét doku-mentálta, és a nemzet jogának elkobo-zása ellen tiltakozott.

De nem így cselekedett Magyaror-szág miniszterelnöke gr. Tisza István. Ez az ur, aki az ország kormányzá-sára vállalkozott, a magyar parlament-ben kijelentette, hogy a konzul német levelezése jogosult, törvényes. Magyar-ország kormányelnöke hirdette ki a parlamentben, hogy Magyarországon a német nyelv használata hivatalos ügy-ben, jogosult és törvényes. A minisz-terelnök rugja fel az alkotmányos jogot, a miniszterelnök részesíti előnyben az idegen nyelvet a magyar felett, — a miniszterelnök hívja ki ellentünk Europa önértékes nemzeteinek megvetését.

Es a miniszterelnök ur, aki ebben az áruló nyilatkozatban is a pozíciója erősítését kereste, a szokás joggal állott elő. Vagyis, ha túrtuk eddig az osztrák lánczot a kezünkön, az osztrák jármot a nyakunkon, az osztrák túrkálást jo-gaikban, hát túrtuk ezután is, mert már szokássá vált s így nincs jogunk azt lerázni magunkról. No hát ezt a szokás jogot idegen nemzet érdekében soha becsületes, önértékes nemzet nem fogadta el és nem fogja elfogadni, még a miniszterelnök kedvedért sem, mert örültségéből szokás jogot épeszü ember nem állapít meg.

Az ellenék összes árnyalata méltán háborodott fel a miniszterelnök ur czinikus, osztrák álláspontja miatt. A nemzetnek ez a durva megsértése pél-dás elégtételt követel. Itt az alkalom arra, hogy a Kossuth Ferencz párt vis-zahódítsa a nemzet rokonszenvét, me-lyet a nagy küzdelemben tanusított magaviselével egészen elveszített.

Itt az alkalma Bánffy Dezős bá-rónak, hogy a programjában hangoz-tatott nemzeti iránynak hangot adjon akkor, mikor a nemzeti becsületen ilyen sérelmet üt a miniszteri nyilatkozat. És vajjon föllázad-e Apponyi gr. — a ki a nemzeti jogok feltétlen elismerését és érvényesülését keresi minden vonalon?

A többség tudomásul vette ugyan a miniszterelnök ur választást, de az el-lenék nem tűrhet el a miniszterelnöki székéből elhangzott olyan felfogást, mely szerint a német nyelv hivatalos hasz-nálata Magyarországon törvényes. Olyan sérelme és olyan lealázása ez a nemzet-nek, a mely ellen egyesült erővel kell tiltakozniok az összes ellenzéki pártár-

nyalatoknak. Hiszen régi igazság az, hogy a többség vak eszköze a kor-mánynak. Sem a nemzeti érzést, sem a nemzeti törekvést nem képviseli s így véleménye semmi tekintetben sem irány-adó. Az ellenzék kötelessége alkalmat keresni a bűnös visszaélés megtorlására.

A t. Házból.

Apponyi napja.

Tegnap kezdődött meg az idei költség-vetés tárgyalása. Komjáthy Béla beszéde után általános érdeklődés között gróf Apponyi Albert állott fel szólásra ismét és mint nagy ellenzéki vezér intézte támadásait a kormány ellen. Apponyi hatalmas, erős, kiméletlen, tá-madó volt, a kiegyenes őszinte nyíltsággal mu-tatott rá a mai kormányzatnak mindama hé-zagaira, a melyeket szépségflastromokkal ta-kargattak eddig. Leghatalmasabb tetszést ara-tott az ellenzéknek akkor, mikor megtagadta a czivilizáltá azon okból, mert a ma-gyar udvartartás az osztrák császár udvartartása.

A beszéd folytonos fokozódó hatása akkor is fölcsapódott, mikor a kormány nemzeti politikáját bírálva, analizálta a galaci konzul esetéből eredő felfogást. Elnök korában Ap-ponyinak is volt dolga ily konzullal, a ki németül írt a Ház elnökségéhez. Apponyi nem küldte vissza a németnyelvű levelet, hanem privatim törvényes rendre figyelme-ztette a konzult. Ennek meg is volt az ered-ménye, rá rögtön ugyanabban az ügyben ma-gyarul írtak át a Házhoz. Különben a 67-es törvény szakaszaiból bizonyította, hogy a konzultusok kötelesek magyarul írni a ma-gyar hatóságokhoz. Miután ezt a törvényes állapotot a Tisza-kormány nem akceptálta, nem hisz annak nemzeti politikájában sem s ennél fogva a költségvetés sem szavazza meg neki, hanem a helyett a nemzeti jogok teljes védelmére határozati javaslatot nyújtott be.

A háború.

Orosz vereség.

London, jun. 23.

A Times-nek táviratozzák Tokió-ból: A japánok operációiról azért nem érkeznek hírek, mert a japánok mind-addig, míg céljukat el nem érték, — gondosan titkolják előkészületeiket. A Daily Mail niucsangvi értesülése szerint Kucsautól délre több összecsapás volt. Junius 18-án állítólag 2000 orosz esett el és sebesült meg, köztük öt nagyrangú tiszt, a kinek holttestét katonai pompával temették el. A leg-utóbbi vereségek arra kényszerítették az oroszokat, hogy dél felé való vonu-lásukat félbeszakítsák és Kaicsu felé térjenek vissza.

Stackelberg üldözése.

London, jun. 23.

Oku tábornok hadserege nagy energiá-val folytatja Stackelberg hadtestének üldö-zését. Kedden délután megszállta Hiungjeng-csöngöt, a mely Vafankutól harmincz mért-földnyire északra és Kaicsutól alig huszonöt mértföldnyire délre van, a merre Stackel-berg visszavonuló hadtestét vezette. Kondra-csenkó tábornok szibériai csapataival vas-uton északra szintén Kaicsu felé siet, hogy Stackelberg hadtestét megerősítse és tűzér-ségének észak felé való szállítását fedezze. — Azt a hírt, hogy a vafankui ütközet óta újabb csata lett volna, a melyben a Nodzu tábornok parancsnoksága alatt levő harmadik japán hadsereg vett volna részt, még eddig nem erősítették meg, valamint a Daily Mail-nak azt a távirati értesülését sem, hogy a mult szombaton Huasang mellett újabb csata lett volna, a melyben az oroszok kétezer embert vesztek. Az oroszok részéről öt nagyobb állású tiszt is elesett, a kiket azóta a kaicsui vasuti állomás mellett katonai pompával eltemettek. Senki sem tudja hol van Nodzu hadserege, de általánosan azt hiszik, hogy Oku hadseregével való egyesü-lését készíti elő.

Foly a harc.

London, jun. 23.

Niucsangból jelentik: A harc Kaipingtől délre szakadatlanul tovább tart. Az ideérkezett jelentések szerint az ellenség kétségbeesett elkeseredéssel küzd. Az orosz sereg Soaoungko keril szombaton kétezernél több halottat és sebesültet veszített. Az elesettek közt öt magasrangú tiszt is volt, akiket Kai-ping köz lében az utolsó vasutállomás mellett temettek el.

Az oroszok a vereség következté-ben kénytelenek dél felé való előrenyo-mulásukat abbahagyni és csapataikat Kaiping körül koncentrálni visszavo-nulás közben. Orosz katonák, kik fegy-vertelenül érkeztek ide, beszélik, hogy az orosz seregben általános a demo-ralizáció.

A székelyföld méhészete.

A székelyföldi s más lapokban több-ször volt szó a méhészetekről. Az is tény, hogy Udvarhelymegye küldöttsége előtt, annak kérelmére kiállításba helyezték volt a székelyföldi méhészeti kerület szervezését, de a székelység javára tett eme meggyu-gtató és akkor nagy örömet keltett kormány-igéret beváltása eddig elmaradt. Nem talál-gatjuk aszékelyek mellőzésének indokolást, mert a székelyeknek tett amar ígéret után az Alföld ismét egy új méhészeti kerületet kapott. Magában véve ez még keveset je-lentene, de csak kevés idő előtt jelent meg közlemény a lapokban egy székely kongresszusi tag véleményéről, hogy t. i. a székelység mostani generációját engedni kell, hogy pusztuljon ki, s az új menedéket kell majd államilag felségíteni. Összekötő

kapcsot lát itt a székely. Az újabb birtok-rendezések miatt amugy is elkeseredett székény népet minden legkisebb mellőzés, halogatás kegyetlenül érinti. Nem előnyös az országra nézve sem, ha e hazáját forrón szerető vitéz nép szívében a bizalmatlanság, reménytelenség fészkelőbe me magát, vagy a kíváncsi népnak a pusztá ígérgetésekkel táp adatnak; azért kötelességünk Tallian Béla földmívelésügyi miniszter ur magas figyel-mét a fönnbibi magas ígért beváltására fölkérni. Az okszerű méhészet elterjesztésé-vel jóvedelmet, kényeret nyujtana a minisz-ter ur a székény népnak a pedig szorgalma szerint a kisbirtokos, kisiparos, kisebb tiszt-viselő, napzámos s bárki értékesíthetné azt egyaránt és ez a fölségítés többet érne néhány egyesnek adott alamiznaszerü adománynál s inkább megfelel a nép jellemé-nek is. A székelység is bizony-bizony tett szolgálatot a hazának; hát annyit csak meg-várhat, hogy az ő hibáján kívül beállt nyomorúságos helyzetében pusztá ígérteket-kel, halogatásokkal, ingerlő huzavonával, mellőzéssel ne gyötörjék lelkét. A hon, a haza nem vádolható, akinek kezébe adatott az ily ügyek vezetésének gyepője, tege-nek róla, ha változás áll be a nép lelkü-lében. A székely is tudja, mit tett a hazá-ért évszázadokon át s pusztá, be nem váltott ígértekekkel többé nem lehet áltatni, annál kevésbé megmenteni. A földmívelésügyi miniszter ur jóakarátában nem kételkedik e nép, mert tudja, hogy Ömföltósága is csak egy ember; ezerféle gondjai között mindenre nem terjedhet ki figyelme állandón; s csak így fordulhatott elő olyan eset mint a fö-nnebbi, hogy t. i. a székelyeknek tett ígérte-t mások javára váltják be. Újabbban ismét a marosvásárhelyi anya Székelytársaság sürgeti, kéri a székelyföldi méhészetkerületet. Tallian földmívelésügyi miniszter ur magas figyel-mét annál is inkább kérjük erre, mert már is bizonyos fojtott nyugalanság érezhető a törekvő kisbirtokosok körében. Nem az el-lenkezési vágy, hanem a tiszta fajszeretett tette kötelességünk és felajdulást! A köz-érzület hangja ez! Folytatni fogjuk.

Marosszéki.

Egyleti élet.

A Vöröskereszt-Egylet mult évi jelentése. Elegáns kiállításban, nemzeti színben nyomott czimlappal jelent meg a Vöröskereszt-Egylet kolozsvári választmányá-nak gazdag tartalmú évi jelentése. A köny-vet az egylet nagy buzgalmu és kiváló tit-kára, dr. Benel János főorvos állította össze.

A könyv beszámol az egylet egy évi munkásságáról.

A titkári jelentés praktikus csoporto-sítja a működés anyagát. Előre bocsátja a személyi ügyeket.

Azután az alapítványok és adományok-ról számol be.

A könyv- és szertár fölemlítése után a „Tartalék kórház”-nak szentel egy feje-zetet.

Mozgósítás esetén a kórházban 40 be-téteglő honvédt fog teljesíteni szolgálatot.

Az Erzsébet-Mária kórház és szanato-rium érdekes fejlődését tünteti föl ez a je-lentés.

E szanatorium alapítója tudvalevőleg Brandt József dr. min. tanácsos, ő vezette az intézetet az orvosi teendőket pedig dr. Hevesy Imre főorvos teljesítette.

— Norman Kuzin szolt közbe hirtelen, Letisz, — reménylen, hogy azt az embert elfogja küldeni. A gazdasszony huga, a ki ma reggel az öltözködéssel segített, azt mondta, hogy az az ember a kedves kutyája halálát megfogja bosszullni önön. A leány idegessé tett engem önr.

Norman mosolygott és örmében elpi-rult. Nagyon kellemes volt hallani, hogy ez a szép termétt ideges volt miatt.

— Letisz értesére fogom adni, hogy én vagyok a gazda, — válaszolta Norman és, ha nem alkalmazkodik elküldöm.

— En is kimegyek magával, mondta Letisz, midőn a kuzinok megfordultak, hogy a szobát elhagyják Norman, kérem csenge-sen a kalapom és felsőkabátomért.

Patti hamar bevitte a kívánt tárgyakat és a kuzinok kimentek a hátulsó udvarra, hol a tört kocsi és három embert találtak. A kocsi látva, a testvérek kellemes megle-petessel kiáltottak fel és mig ők odamentek megnézni, hogy annak mi baja, egy széles vállu bulidoféj ember közeledett Norman-hoz és kalapját levéve mentegődni kez-dett, hogy a Squiret a mult este nem is-merte fel.

— Sir, bocsánatot kérek, a miért [nem tudta, hogy az ön volt — mondta; azt gon-doltam, hogy az a fizikó akly rászedni, a ki az többi időben e hely körül állalkodott.

— Hogy oly hirtelen való megjelené-sen kételkedett bennem, az menthető — vizionzá Norman. De az már nem menthető, hogy egy védtelen utas ellen egy mérges kutyát szabadon ereszen. Az gyáva és ke-gyetlen cselekedet volt — még egy csavar-góval szemben is, és azért magának komo-lyan meggyült volna a baja, mert ha nem lett volna nálam a revolverem, az az állat engem megölt volna.

— Nem engedtem volna meg, hogy önt bántsa — válaszolta Gáspár mogorván. Csak azt kívántam tőle, hogy addig tartsa, mig meglátom, hogy ön ki volt. Azt gondoltam, hogy ön az a fizikó, a ki a Hallba betört

TÁRCZA.

Tudományos apróságok.

A gyümölcsről.

Érdekes és sokban megszívlelésre méltó cikket közöl egy német újság gyümölcsről, illetve a gyümölcssevésről. Kémiai vizsgálat kiderítette, hogy a gyümölcs, mint eledel az éhséget csillapítja ugyan, de rendes táplál-kozásra teljességgel nem való. Ahhoz, hogy az emberi szervezet a test naponkénti táplá-lására szükséges fehérmézt és szénhidrátot elegendő mennyiségben megkapja, naponta mint husz kiló gyümölcsöt kellene megenni, a mi-vel azonban 18 liter folyadék is kerül a szer-vezethe. Már pedig ezt huzamosabb ideig az ember ki nem bírja. A gyümölcs inkább cse-megének való, mint tápláléknak és a ki sze-tet az egészségét, jól teszi, ha okosan és vi-gyázva él vele. Nem lehet elégségajánlani az embereknek, hogy a gyümölcsöt, ha csak lehet, meghámozva egyék. A gyümölcs héja, akárhogy megmosás is, tele van ártó bak-teriummal, a mely szorosan odatapad, sőt befúrja magát, úgy hogy csak a gyümölcs-héjjal együtt lehet eltávolítani. A gyümölcs kemény magvát soha sem szabad lenyelni. Statisztika bizonyítja, hogy a belek megbete-gedésének jelentős része lenyelt gyümölcs-magból származott. A mi meg azt a kérdést illeti: hogyan egészségesebb a gyümölcs: nyersen-e vagy főve, az czikk a főtt gyü-mölcsöt ajánlja inkább, mert a nyers nehe-zebben emészthető és a szervezet ellenálló-erejét gyogyítja, főként némely ragadós nya-valyával, mint például a tifusszal és a ko-lerával szemben.

A napfény sulya.

Szaklapok azt az érdekes hírt közlik, hogy egy orosz tudósnak sikerült kísérletileg kimutatni a napfény sulyát. Ez a tudós Le-bedeff Péter, a moszkvai egyetem fizika-

tanára, a ki kísérletei révén nagyjából meg-becsülte a napfénynek a földre gyakorolt összes nyomását, a mely, mint minden nyomás, sulyban fejezhető ki. A napfény sulyá-ról szóló hipotézissel az elméleti fizika már régóta foglalkozott egyébként s több tudós végzett is erre vonatkozólag experimentum-okat, de kellő eredményre nem jutottak. Így az 1879-ben meghalt angol tudós, James Clerk Maxwell az elektromosságról és magne-tizmusról írt értekezésében már jelezte a fény-nek Lebedeff által kimutatott tulajdonságát. Bartoli olasz fizikus 1883-ban már úgy tudja, hogy a napfény a teljesen fekete felület négy-zetméterére pedig 0,4, a tüköröz felület négyzetméterére pedig 0,8 milligramnyi nyomást gyakorol. Ezt a nyomást voltaképpen az éterhullámok okozzák, a melyek akár a meleggel, akár a fényvel, vagy elektromos-sággal velejárnak. Sok kísérlet történt, hogy ezt a rendkívül finom nyomást megmérjék.

Sir William Crookes, az ismert angol fizikus a radiómér (sugármér) segítségével látszólagosan már czélhoz jutott, de a kérdé-s nyomás az ő mérései nyomán százezer-szeresen multa felül a várt eredményt, s ezt a nagy eltérést nem tudta a tudós fizikus el-tüntetni. Lebedeff azon buzgókodott, hogy a Crookes kísérleteinél mutatkozott zavaró be-hatásokat kiküszöbölje és így sikerült neki hosszszá számítás és buvárdokos útján fölfe-dezéséhez jutni. A londoni electrician a do-logról így emlékezik meg: Az éternek, — vagyis az egész világűr betöltő és mindent általsugárzó anyagnak létezése ismeretes. A fölfedezett éternyomás fontossága a tekni-ka számára nagyon jelentékeny lehet, de fölfe-vésekre még sem alkalmas egészben, ellenben a tudományra nézve határozott következteté-sek vonhatók le belőle. Különösen a csillá-gászatra vonatkozó nézetek változnak és bővülnek majd. Ha biztosnak vehetjük most már, hogy a napsugárzó a földre háromszázezer tonnányi, vagy hatmillió mazsányi nyomást gyakorolnak, ami eddig ismeretlen adat volt, akkor ennek a figyelembevétele a csillagászati számításoknál nem maradhat befolyás nélkül.

A napsugáraknak ez a nyomása esetleg elég lehet arra, hogy a föld meglegyen óva attól, hogy a napba essék, amit pedig sokfelől jó-soltak már. Ilyen módon tárgyalják a szak-lapok a fölfedezést, amelynek fontossága és érdekessége elég nagy ahhoz, hogy legköze-lebb még többet halljunk felőle.

Milyen magasban repül a pacstíra!

E kérdésre vonatkozólag a királyi bajor légelhőzés három tisztje a következőkben számol be a „München” légelhőben szerzett tapasztalatáról:

Déli 1 óra tájban átrepültünk a Dunán és jó széllel Mitterauhoz közeledtünk. Egyszerre 1900 méter magasságban egy fekete pont látszott bennünket kísérni, mely magára vonta figyelmünket. Először azt hittük, hogy egy a kosárból kihullott jelentő lapocska, mely a légelhő esésével egyenlő magasságban lebeg velünk. Egy pillantást az aneroïdra azonban meggyőzött bennünket arról, hogy a légelhő nem lefelé, hanem felfelé szállott. Tanácskoz-tunk a jelenség fellett, a midőn egy hangos ijedt csicsérgés kioktatott bennünket, hogy egy pacstírával van dolgunk, melyet légelhő-bünk 1900 méternyi magasságban nem kevésbé megijesztett. Rögtön megállapítottuk az időt, helyet és magasságot, hogy e rendkívüli je-lenséget közölhessük.

A kábéab-orvosság.

A British Medical Journal Columbiából érdekes megfigyelésekről értesít, a melyet dr. Restreps spanyol orvos tett a kábéababnak a malária és másféle lázát ellen való alkal-mazása közben. Tulajdonképpen nem is maga a kábéab, hanem csak a hüvelybe hatósos szer a láz ellen. Dr. Restreps úgy jött rá erre, hogy héjával összezuzott kávé élvezésére a láza csökken, a mit véletlenül megfigyelt. Es most már is recepteket malária ellen és pedig harmincz gramm kávéhüvelyről, a mely négysszáz gramm vizre jut. Ebből a ve-gyítéssel olyan italt állít elő, a melynek erős hatása öt percnyi forralás után állandó ma-

rad és a betegnek hatszor napjában adandó be. Malária és egyéb lázakon kívül még in-fluenza-esetek említhetők, a melyeket ez a szer megszüntetett. Ezenkívül a kávéövény más részeit is használták orvosságnak. Ha a kávéhüvelyben, a melyről itt szó van, rejlett ekkora hathatos lázellenes anyag, mert így a kávéövénynek eddig hasznavehetetlen ré-szeit is pompásan értékesíteni lehet.

Az állatok és a zene.

A newyorki állatkertben nemrég érde-kes kísérletet tettek, hogy a zene hatását a különböző állatok tanulmányozzák. Egy karmester hangverseny rendezett a vadállat-oknak és az On the road to Maudalay dal előadása közben a következő megfigyeléseket tett: Az elefánt szeméből nagy, kövér könny-cseppek potyogtak: a harmonikus hangok nyilván hazájára való emlékeket ébresztettek benne, hirtelen támadt hönvágyat érzett. Az oroszlanok, a melyek éppen ettek, minden darab húst még fokozottabb élvezettel nyel-ték le. A farkasok lecsukott szemekkel figye-ltek és mély elragadtatás csillagott szemükben. A medvék, szarvasok és őzek táncolni és ug-rálni kezdtek. A mikor a zenekar befejezte az előadást, válamennyi állat fölugrott és üvölténi kezdett, — talán azt akarták ezzel jelezni, hogy „da capo”. Az üvöltés valóban elhallgatott, a mikor a karmester jelt adott zenészeinek az ismétlésre. Ez a kísérlet azon-ban nem új keletű, mert Orfeusz az ó-kor hí-res hegűdése is hasonló sikereket ért el az állatoknál.

A bepecsételt csomag.

Angol regény.

A rejtett bonyodalmak szerzőjétől.

Fordította: Amica.

(Folytatás.)

(8) — Köszönöm, — mondta Reginald; az nagy szívesség lesz.

Mint bejáró orvosok beteget kezeltek Benel János egyet. m. tanár, Köblös Lajos honv. ezredorvos, Gámn Béla, dr. Mezey Sándor, dr. Szegedy József, dr. Gidró Jenő, dr. Máthé Gábor, dr. Dax Albert, dr. Buday Kálmán.

Az intézetben van testgyógyászati és vizsgyógyászati berendezés is.

A népkönyv vezetője dr. Wessely István elnöke alatt szépen oldotta meg feladatát. Sok érdeme van Donagány Gergely gondnokának.

16507 étel és kenyéradagot osztottak ki. Étekhez itt szegény tanuló is. Kiadás volt lakásbér, élelem és egyéb cikkekre 2336 korona.

A népkönyvházak 4317 korona házalapja is van.

A betegápolónál ügyet nagyon szépen rendezte be dr. Brandt József. Ma már bárki fogadhat szakképzett ápolónő, ha ez iránt a Hincz vörös-kereszt gyógyszerárúhoz fordul.

Söt urhölgyek körében is előadások tartásával népszerűvé tette Brandt a betegápolás szakkerület ismeretét.

Erről a jelentést ezt írja:

Brandt József min. tanácsos igazgató-főorvos által 1902. októbertől 1903. márcz. végéig tartott betegápolónői tanfolyamon résztvevő önkéntes betegápolónők közül következő ünnök vizsgáztak és kaptak bizonyítványt:

Alexi Kristófi, Arkosy Lajosné, Barta Ilona, Bagaméri Lenke, Felméri Lajosné, Pilep Rózsa, öz. Hübner Miklósné, Kuskó Istvánné, Kremiczky Mártonné, Merza Joachimé, Oroszné-Hübner Ilona, Porse Róza, Rigó Mária, Szombathelyi Aranka, Wagner Juliska.

A vizsgán az elnökség részéről társelnök br. Wessely István és titkár Benel János voltak jelen. A betegápolónőket az igazgató-főorvos, dr. Brandt József min. tanácsos vizsgálta.

A könyv azután a jótékonyasági ügyekkel foglalkozik, ismerteti a választmány működését és a pénztár állását s a véganykimutatásokat öleli föl.

Külön fejezetben sorolja elő az alapító leveleket.

Itt is a sebészeti tudományok fejlődésének, dr. Brandtnak igazán fejedelmi alapítványa szerepel elől.

Elismeréssel említjük ezt fő azért, mert tudjuk, hogy ötvényszere nagyobb ama sok rendbeli adomány végösszege, a mely általa a humanizmus oltárára feljegyzés nélkül tetetett.

Ohajtandó lenne, hogy a kórház részére az alapítók példáját nem csak ötön, tizen, hanem százan és ezren kövessék.

Gazdaság.

Az aratás.

Ó-Becséről jelentik, hogy a buza learatásához helyenkint már szombaton hozzáfognak, az őszi árpát már jórészt learatták és lánconként 40, a jobb földeken 50 keresztet ad az árpa.

Törökbecséről írják, hogy az őszi árpa kicséplése már megkezdődött.

Szarvasról írják, hogy a buzatermés kis holdankint 5 méterházasra takálható átlagban. Ugyanis a jobb földeken, a mik 70 szálalót tesznek, 5-7 méterházasát, a szikes keményebb földeken pedig 3-5 méterházasát várnak. Az árpa nagyon szépen áll, a zab közepes, a tengeri meglehetősen.

Az időjárás kedvez a mezőgazdasági állapotnak. Csapadék alig volt kedden. Szerdán reggel Budapestben esett az eső. Hűvös, szeles idő van és a prognózis szerint melegebb napokkalra és hűvösök éjjelekre van kilátás.

TANÜGY.

Meghívó. A kolozsvári államilag segélyezett női-páriskolában a munka-kilátás f. hó 25., 26. és 27-dik napján d. e. 9-12-ig, délután 3-6-ig megtekinthető.

A kolozsvári ágostai hitu. evangélikus népiskolában a közvizsgálatok Grätz Mór lel-

kész elnöke mellett jun. hó 27. és 28-án lesznek és pedig: Junius 27-én (hétfőn) d. e. 9 órakor a II. vegyes osztály; d. u. 3 órakor a III. és IV. fiu-osztály. Junius 28-án (kedden) d. e. 9 órakor a III. és IV. leány-osztály; délután majális a Lövdőlében, melyet kedvezőtlen időjárás esetén szardán, esetleg csütörtökre tartanak meg.

A Fröbel-gyermekkert kis növendékeinek holnap, szombaton lesz a vizsgája, melyen a kis gyerekek bemutatják mindazt a sok szép és hasznos dolgot, a mit eddig a jónévi Fröbel-gyermekkerthben tanultak. Erre az ünnepélyes beszámoló meghívja az érdeklődőket szülőket, és az érdeklődő vendégeket Pap Löw Leontin igazgató.

A kolozsvári ev. ref. kollegium évzáró ünnepélye holnap, szombaton, f. hó 25-én d. e. 9 órakor lesz a Torna-csarnokban. Az ünnepélyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Mulatság.

Háromszékvármegye egyetemi ifjusága 1904. évi július hó 2-án, szombaton, Kézdivásárhelyen a vigadó nagytermében a Kézdivásárhelyen felállítandó Kossuth-szobor alapjává zártkörű estélyt rendez.

Védnökök: Bekács Gusztáv, dr. Bodor Ferencz, dr. Bodor Tivadar, Gödri Ferencz, Gróf Haller János, dr. Herepei Iván, Hollai Atilla, dr. Künnle Tivadar, dr. Polónyi Géza, dr. Ráth Endre, Sándor József, dr. Sinkovits Ottó, Solim Miklós, dr. Szacsavay Gyula, dr. Szentkereszthy Béla, dr. Szentiványi Árpád, dr. Török Andor, Ujvárossy József, Weisz Berthold.

SZÍNHÁZ.

Színházi dolgok. Miután bezárult a téli színház kapuja, vártunk a színházi kommunikék közt egy olyan összefoglaló kimutatást, a melyt a pesti színházak bocsátanak ki június vége felé. Ez a száraz statisztikai adathalmaz pontosan mutatta volna ki, hány új darabot adtak, melyik hányszor ment, s a tehetségesebb színészek közül, ki hányat játszott? Ne tegyük azonban szemrehányást Megyerinek. Ez az adatközlés az igazgatóság részéről itt nem volt szokásban. Ő azonban megkezdhetné volna, mert bár több oldalról folytonos lesajnálásnak volt a műsor és az előadások kitéve, így együtt véve, összeállítva nem egy kiválóságot fedez fel a vizsgáló szem. A kritika leggyakrabban a külső csiny, a színészség tökéletessége, a kulisszák pompájáért emelt szót. Ki tagadná, hogy a mai villanyos korszakban nem tartható a hatáshoz, a szinpadnak minél ördögösebb módon való beállítás? Azonban a színészség kereszttülvitele tömörkedő pénz fogyaszt el, annyit, hogy három-négy előadás kedvéért több ezer forintot szóló beruházást kell tenni, a mi itt a logika fejtegetése. Kolozsvárt ugyan is mindent pesti mérték szerint néznek. Az „Egyenlőséget“ a pesti Nemzeti oly gyönyörűen állította ki, stb. Az „Egyenlőség“ azonban jubilált a Nemzeti Színházban, tehát busásan kifizette a ráparazolt költségeket. Itt, pedig ez a darab tagadhatatlanul a legjobb előadásban került színre a mit a helyi körülmények között produkálni lehet és ment négyszer-ötször. Még a tüneményes, Proteuszalakú Márkus Emiliáért se telt meg teljesen a színház.

Vannak, kik a komoly muza leszóritásáért tettek szemrehányást. Mikor e kérdés körül megindult a polemia az igazgatóság természetesen egy hétre három klasszikus előadást hirdetett. Mindenki azt hinni, hogy kiárukták a jegyeket. Pedig rettentően üres volt a színház, csak a karzaton lelkesedett néhány jól nevelt diák és érzékenysztü

— Tehát lesz szíves azt iderendelni? — kérdezte Leticia.

— Igen, mondom; azaz elküldöm Tomot. Tom — az egyik emberhez — szaladj el a „Vörös Oroszlán“hoz és mond meg a Hountson embernek, hogy Lascelles kisasszonyért jöjjen ide a bérkocsival.

— Azt mondja neki, hogy előbb ebédeljen és csak azután jöjjen — szakítja félbe Norman. Villásgöngyölizésre itt kell maradnia, tette utána, halk hangon szóla Letiszhez.

És ottmaradtak; Letisz azt indítványozta, hogy a délelőtti folyamában nézzék meg a szalonban levő kabineteket, és ugy látszott, hogy az azokban levő régi bútorgyűjtemények és egyébféle ritkaságokban gyönyörködött.

— Én imádom a régi kabinetekeket — mondta Leticia. Norman kuzin, valamikor meg kell engednie, hogy azokat mind megvizsgálja.

Természetes, hogy Norman beleegyezett. Mit tudott volna ennek a szép rokonának megtagadni? A reggeliző- és a szalon-szobában levő kabinetek foglalták el minden idejüket egy óráig, midőn Norman és kuzinjai az előbbi szobában villásreggelire voltak hívva. Holtné azt izente Pattitól, hogy az ebédlő még nem volt használatra készen.

De végre eljött a válsás órája és Norman a kocsiba segítette szép rokonát és a testvéreket nehéz szívvel látta távozni.

VI.

— Mit gondolsz a kalandokról? — kérdezte Reginald, amint haza fele menve a kapun keresztül hajtottak.

— Azt gondolom, hogy ez egyenesen a sors kinyilatkozása, — válaszolta Letisz nevetve.

— Norman sokkal jobb fiu, mint a milyent vártam, — folytatta Reginald — kevésbé paraszt. Letisz, neked nem tetszik?

— Nem igen, — mondta Letisz, a vállaival vonogatta. — Mindig úgy érzem, mintha

borbélylegény. A kolozsvári publikum változó, szeszélyes, ámbár elnéző, jóindulatu és megindulásra könnyen hajló. A színházakban folyton a közönség lélektanát kell tanulmányoznia, ha megszakíthatlan érdeklődést kíván teremteni színház és publikum között. Mivel egy színház van, itt mindent kell adni vaudviltól fel a schaksperi alkotásokig. Vannak, kik csak a mulatós, zenés dolgokra kíváncsiak, míg némelyek bőséges könnyet hullatnak a „Titok“ érzemes családi jelenetein. Azon se kell megbotránkogni, ha a dr. Nebánt-virág hozza össze a telt házat, mivel a „Sötétség“ is ugyancsak szép publikum előtt került többször színre. Egy szóval úgy vana a közönség a darabokkal, irókkal, mint az ét-lappal. Néha éppen kávéra, osztrigára van kedve, de csak visszatér régi szerelméhez, a becsületes fehér kenyérhez és a tápláló pecsenyéhez.

Az előadott darabok közül legtöbb hasznót hajtották az operettek. Mindjárt az Aranyvirág, a Tavasz, és Bajusz, utána Son-Toy és legújabbán a Hajduk hadnagya. A komoly műfajban vezetett Sötétség, tetszett Sursum Corda retorikája és szárnyalása, míg az idegenek közül a Takarodó tett mély és nagy hatást a közönségre. Szép sikert arattak a Titok, Flirt nagyság, Józsi és Nóra. Számos felelevenítés, reprise stb. volt és minden második vasárnap ifjúsági előadás, melyet szaktanárok tudományos előkészítéssel vezettek be. A mi most az előadásokat illeti, konstataálnunk kell, hogy sohasem szabad abszolút jót követelni, ha oly előkelő vidéki szinpadon is, mint a kolozsvári. Olyan változatos a műsor, a színész annyi mindenféle szerepben van igénybe véve, hogy teljes lehetetlenség olyat nyujtani, amihez kifogásolható szó ne férhetne. Nem husz, harmincz, hanem három, négy próba után megy egy darab. Olyan összjátékok teremtnei mint a Vigszínházban, annyi értelmet és öntudatot vinni a fenéki kiaknázott szerepekbe, mint a Nemzeti színházba, itt teljesen lehetetlen. Mindazonáltal volt részünk jó előadásokban s több oly művészzsel és művésznővel dicsekedhetik a színházunk, ki a fővárosban is kiűnően megállná a helyét. Tölvölgyi Margit bár ki-zárólagosan egy uton, de folyton halad és egyik legméltóbb képviselője a drámai színjátszásnak Magyarországon. Szakács Andor kiváló jellemű színész és páratlan intrikus. Laczkó Aranka a nagyamák, vigjátéki anyósok művészi személyesítője. Th. Csige Böske a sikket és elegáncziát képviselte a szel-lomes francia darabokban s mindig elsőrangú alakítást nyujtott. Megfizethetetlen művésze a társulatnak Kassai, ki minden szerepében estéről-estére megújul, felírissul. Mészáros Lajos szereplése is nagy és szép jövő perspektívájára vet fényt. Sokat is halad folyton Szegő és Bérczi. Külön elismeréssel kell számlálnunk a szezonvégi vendégszereplésekről. A magyar színművészet dicsőségei (Jászay Mari, P. Márkus Emilia, Blaha Lujza, Hegedüs Gyula, Szoyer Ilonka, Komlós Emma) mutatták be legújabb, legjobb alakításait.

Két árva. Tegnap szíveknek, szemeknek előzékenyülésére ment „A két árva“ bus története, mely valamennyi nyári aréna állandó darabja. Nem nagy, de elég népes publikum nézte végig a darabot s meg is öntözte hulló könyzapporral nem egy szívbe markoló jelenetet. Végre szerephez jutott a két árvában P. Lukács Juliska, ki igazán megérdemelné, hogy a nyár folyamán minél gyakrabban foglalkoztassa az igazgatót. Lágy, kellemesen csendülő hangja van s kitűnőseiben van tisz és erő, a nélkül, hogy a művészi mérséklet megszabott háttérán túl menne. A két árvát Th. Csige Böske ismét megmutatta, hogy komoly szerepeknek is mennyire átfogja a méreteit s mennyire őszinte, szívbeli fakadó hangja van annak kifejezésére. A koldusszasszonyt erős verizmussal, tal-

lenül kopottak és viseltetek voltak, és soha sem volt egy fillér zsebpénze.

Midőn koronként az iparosok leányaitól meghívást kapott, örömmel fogadta el szíves-ségüket, tudva hogy azok büszkék voltak egy báró leányát elfogadni, bármily rosszul és szegényesen volt az öltöze.

Igy tanulta meg korán a rang és pénz értékét és elhatározta, hogy az utóbbit, ha lehetséges, minden áron megszerzi magának.

Reginald, miután az iskolát elhagyta, — Beetroftban a maga kényére volt hagyva, hogy az erdőszökek, lovászokkal, és ha tetszik a falusi legényekkel töltse az idejét.

Az atyja kijelentette, hogy nem volt pénze őt valami állásba juttatni. De midőn a fiuból fiatal ember lett, Sir Vilmos a fővárosba hívta, és őt sok titkos tervében és vállalatában, hogy pénzhez jusson, hasznosnak találta. Reginald első rendű billiárd és wiszt játékos volt, és az atyja a legtöbb ellenfélle szembe, biztosan tehetett fogadást az ügyességére.

— És ő — Sir Vilmos — egy titkos játékhoz volt összekötöttesben és fiának a tehetségeit ezen a téren is jól tudta felhasználni, és fiát győzebe vette. Reginald, az ő gyenge, ragaszkodó és erkölcsi nevelés nélküli állapotában, könnyűen eszökölt volt az atyja kezében, legtöbb terveibe be volt avatva, melyeket igen gyakran csak egy házjal választott el a törvény szigorú büntetésétől.

E közben Leticia rendkívüli szép leánygyá fejlődött. Gyermekkorában a testvére volt a társa és az soha sem feledkezett meg a hugáról, midőn pénze volt, meglátogatta a távollevő iskolájában és az igazgató-nőtől egy napra kikeréte. Neki köszönhetette Letisz, hogy midőn a szerencse neki kedvezett, jobban öltözködhett és egy kis zsebpénzt is kapott.

(Polytatása következik.)

Az „ELLENZÉK“

tisztelettel tudatja olvasóival, hogy az

„ELLENZÉK“-et

a fürdő- és utazási időny alatt kíván-

lenül kopottak és viseltetek voltak, és soha sem volt egy fillér zsebpénze.

Midőn koronként az iparosok leányaitól meghívást kapott, örömmel fogadta el szíves-ségüket, tudva hogy azok büszkék voltak egy báró leányát elfogadni, bármily rosszul és szegényesen volt az öltöze.

Igy tanulta meg korán a rang és pénz értékét és elhatározta, hogy az utóbbit, ha lehetséges, minden áron megszerzi magának.

Reginald, miután az iskolát elhagyta, — Beetroftban a maga kényére volt hagyva, hogy az erdőszökek, lovászokkal, és ha tetszik a falusi legényekkel töltse az idejét.

Az atyja kijelentette, hogy nem volt pénze őt valami állásba juttatni. De midőn a fiuból fiatal ember lett, Sir Vilmos a fővárosba hívta, és őt sok titkos tervében és vállalatában, hogy pénzhez jusson, hasznosnak találta. Reginald első rendű billiárd és wiszt játékos volt, és az atyja a legtöbb ellenfélle szembe, biztosan tehetett fogadást az ügyességére.

— És ő — Sir Vilmos — egy titkos játékhoz volt összekötöttesben és fiának a tehetségeit ezen a téren is jól tudta felhasználni, és fiát győzebe vette. Reginald, az ő gyenge, ragaszkodó és erkölcsi nevelés nélküli állapotában, könnyűen eszökölt volt az atyja kezében, legtöbb terveibe be volt avatva, melyeket igen gyakran csak egy házjal választott el a törvény szigorú büntetésétől.

E közben Leticia rendkívüli szép leánygyá fejlődött. Gyermekkorában a testvére volt a társa és az soha sem feledkezett meg a hugáról, midőn pénze volt, meglátogatta a távollevő iskolájában és az igazgató-nőtől egy napra kikeréte. Neki köszönhetette Letisz, hogy midőn a szerencse neki kedvezett, jobban öltözködhett és egy kis zsebpénzt is kapott.

(Polytatása következik.)

Az „ELLENZÉK“

tisztelettel tudatja olvasóival, hogy az

„ELLENZÉK“-et

a fürdő- és utazási időny alatt kíván-

lenül kopottak és viseltetek voltak, és soha sem volt egy fillér zsebpénze.

Midőn koronként az iparosok leányaitól meghívást kapott, örömmel fogadta el szíves-ségüket, tudva hogy azok büszkék voltak egy báró leányát elfogadni, bármily rosszul és szegényesen volt az öltöze.

Igy tanulta meg korán a rang és pénz értékét és elhatározta, hogy az utóbbit, ha lehetséges, minden áron megszerzi magának.

Reginald, miután az iskolát elhagyta, — Beetroftban a maga kényére volt hagyva, hogy az erdőszökek, lovászokkal, és ha tetszik a falusi legényekkel töltse az idejét.

láló vorásokkal ruházta fel Szakácsné, míg férje szintén kifogástalanul állta meg helyét. Mint mindig, természetes, bensőséges volt Mészáros Lajos.

A kisalamuzsi. Bokor József operettje, melyet három év óta nem adtak, holnap új betanulással és szereposztással kerül színre. Károlyi Leona, Tibor Lóri, Fekér Olga, Kassai, Harkányi Gizella, Székely Gyula, Nagy Imre, Dezséri és Kalmár lesznek az előadás főszereplői.

Egy görbe nap. Agai és Almási énekes bohóza, melyben a Borszem Jankó — vasárnap új szereposztással kerül színre. Sanyaró Vendelt, Kassai, Kraxelhuber Tobiást, Dezséri, Vereshegyi Davidot, Szegő, Mihaszna Andrást, Mészáros, Titán Laczit, Tompa, Tó-jás Danielt, Szentgyörgyi, Monoklesz bárót, Bérczi, Dicsőit, Nagy Imre játszik. A női főszereplők Károlyi Leona (Vereshegyi kis-asszony) és Harkányi Gizella (Juczi szoba-leány) lesznek.

Heti műsor:
Szombat: A kis alamuzsi. (Új betanulással.)
Vasárnap: Egy görbe nap. (Új betanulással.)

Vigadó a régi színházból.

— Kolozsvár város törvényhatósági bizottságának figyelmebe. —

A városi vigadó kérdésének megoldása 32 év óta szöngyen van Kolozsvár városánál. Ez egy emberöltő. Ez emberöltő alatt Makoldy Samu, Fülep Samu, Simon Elek, Minorich Károly, Bokros Elek, dr. Haller Károly, Albach Géza és Szvacsina Géza polgármesterek felváltva foglalkoztak e kérdéssel. Legutóbb ezelőtt 3 évvel két terv került szöngyre. A jelenlegi Redoute kiépítése. 2. A jelenlegi színház átalakítása. Mindkét tervet Szvacsina Géza kir. tanácsos polgármester hozatta szöngyre.

Mind két terv lekerült napirendről.

Dr. Haller Károly két napra terjedt, pár év előtti újabb polgármesterkedése alkalmával ujalakban készítette elő a Redout terveit. A sörház-utcai háztömb alkalmas területét szel-melte ki e célra.

A mozgó tanács a helyszíni szemlét is megtartotta. Am a polgármesterség két nap mulva megszűnt. A Redoute úgy befagyott. Még szakosztályok elő se került.

A törvényhatóság, épen Szvacsina javaslatára nem idegenkedett attól, hogy a mai színház vigadóvá átalakíttassék.

Am de a régi színház épületére a kultuszminiszter is szemet vetett. Oda akarta telepíteni az egyetemi könyvtárt. Ez megakasztott minden további tárgyalást.

Ma már a könyvtár területének kérdése más megoldást nyert. A vén színház ismét kiesett minden kombinációból, s ha csak-ugyan felülül valaha az új színház (a miben vannak, a kik ma is kételkednek), az öreg épület rendelkezési állapotba jut.

Ennélfogva indítványozom, tegye a város hatósága tanulmány tárgyává azt, hogy a színház épület miként lenne célszerűen vigadó helyülv átalakítható. S ezzel kapcsolatban tegyen a helyügyminiszternél lépéseket az iránt is, hogy ez épület, a város közönsége rendelkezésére díjtalanul vissza bocsátassék.

Egy városi képviselő.

A fürdőző közönség figyelmébe.

Maholnap kezdetét veszi a fürdő-zési és utazási időny.

Az „ELLENZÉK“

tisztelettel tudatja olvasóival, hogy az

„ELLENZÉK“-et

a fürdő- és utazási időny alatt kíván-

lenül kopottak és viseltetek voltak, és soha sem volt egy fillér zsebpénze.

Midőn koronként az iparosok leányaitól meghívást kapott, örömmel fogadta el szíves-ségüket, tudva hogy azok büszkék voltak egy báró leányát elfogadni, bármily rosszul és szegényesen volt az öltöze.

Igy tanulta meg korán a rang és pénz értékét és elhatározta, hogy az utóbbit, ha lehetséges, minden áron megszerzi magának.

Reginald, miután az iskolát elhagyta, — Beetroftban a maga kényére volt hagyva, hogy az erdőszökek, lovászokkal, és ha tetszik a falusi legényekkel töltse az idejét.

Az atyja kijelentette, hogy nem volt pénze őt valami állásba juttatni. De midőn a fiuból fiatal ember lett, Sir Vilmos a fővárosba hívta, és őt sok titkos tervében és vállalatában, hogy pénzhez jusson, hasznosnak találta. Reginald első rendű billiárd és wiszt játékos volt, és az atyja a legtöbb ellenfélle szembe, biztosan tehetett fogadást az ügyességére.

— És ő — Sir Vilmos — egy titkos játékhoz volt összekötöttesben és fiának a tehetségeit ezen a téren is jól tudta felhasználni, és fiát győzebe vette. Reginald, az ő gyenge, ragaszkodó és erkölcsi nevelés nélküli állapotában, könnyűen eszökölt volt az atyja kezében, legtöbb terveibe be volt avatva, melyeket igen gyakran csak egy házjal választott el a törvény szigorú büntetésétől.

E közben Leticia rendkívüli szép leánygyá fejlődött. Gyermekkorában a testvére volt a társa és az soha sem feledkezett meg a hugáról, midőn pénze volt, meglátogatta a távollevő iskolájában és az igazgató-nőtől egy napra kikeréte. Neki köszönhetette Letisz, hogy midőn a szerencse neki kedvezett, jobban öltözködhett és egy kis zsebpénzt is kapott.

(Polytatása következik.)

Az „ELLENZÉK“

tisztelettel tudatja olvasóival, hogy az

„ELLENZÉK“-et

a fürdő- és utazási időny alatt kíván-

lenül kopottak és viseltetek voltak, és soha sem volt egy fillér zsebpénze.

Midőn koronként az iparosok leányaitól meghívást kapott, örömmel fogadta el szíves-ségüket, tudva hogy azok büszkék voltak egy báró leányát elfogadni, bármily rosszul és szegényesen volt az öltöze.

Igy tanulta meg korán a rang és pénz értékét és elhatározta, hogy az utóbbit, ha lehetséges, minden áron megszerzi magának.

Reginald, miután az iskolát elhagyta, — Beetroftban a maga kényére volt hagyva, hogy az erdőszökek, lovászokkal, és ha tetszik a falusi legényekkel töltse az idejét.

Az atyja kijelentette, hogy nem volt pénze őt valami állásba juttatni. De midőn a fiuból fiatal ember lett, Sir Vilmos a fővárosba hívta, és őt sok titkos tervében és vállalatában, hogy pénzhez jusson, hasznosnak találta. Reginald első rendű billiárd és wiszt játékos volt, és az atyja a legtöbb ellenfélle szembe, biztosan tehetett fogadást az ügyességére.

— És ő — Sir Vilmos — egy titkos játékhoz volt összekötöttesben és fiának a tehetségeit ezen a téren is jól tudta felhasználni, és fiát győzebe vette. Reginald, az ő gyenge, ragaszkodó és erkölcsi nevelés nélküli állapotában, könnyűen eszökölt volt az atyja kezében, legtöbb terveibe be volt avatva, melyeket igen gyakran csak egy házjal választott el a törvény szigorú büntetésétől.

E közben Leticia rendkívüli szép leánygyá fejlődött. Gyermekkorában a testvére volt a társa és az soha sem feledkezett meg a hugáról, midőn pénze volt, meglátogatta a távollevő iskolájában és az igazgató-nőtől egy napra kikeréte. Neki köszönhetette Letisz, hogy midőn a szerencse neki kedvezett, jobban öltözködhett és egy kis zsebpénzt is kapott.

(Polytatása következik.)

Az „ELLENZÉK“

tisztelettel tudatja olvasóival, hogy az

„ELLENZÉK“-et

ságukra bárhova utánuk küldi, akárhányszor is változtassák tartózkodási helyüket.

Azért az előfizetési ára marad a régi:

Egy hóra . .

— **Halász Ferenc** kultuszminiszteri osztrák tanácsos, ki pár napig a népiszkolák államostási ügyében Kolozsvárt időzött, ma reggel 6 óra 11 perczkor a gyorsvonattal Marosvásárhelyre utazott.

Visszatérőben Bánffy-Hunyadon kiszáll, megismeri az iskolákat, és megtekintti az új polgári és felsőleány iskola épületét.

— **Bomlik az egyetem.** Ne tessék képes beszédnek gondolni a bomlást. Nem a távozó egyetemi hallgatókról, vagy a nyaralásra elutazó egyetemi professzorokról van szó. A szó legszorosabb értelmében omlik-bomlik az egyetem. A hatalmas kolosszus több helyen kiugró vasrudon fekete táblákon fehér betűk figyelmeztetnek:

Ne tessék a falhoz közel menni.
Hull a vakolat. A faltól 5 m-re
lehet járni, bennebb veszélyes!

Mi lehet az oka az ördöngös kulimásznak, hogy olyan vészettől megindult? Ott fent bizonyára nincs jól dolga. Vagy tán a rászalló verebek rugják le a sárga topános lábaikkal. Ez esetben paritások állítandók fel, mert szörnyű szögyen egy ilyen díszes épületet figyelmeztető tábláscákkal felékesíteni. Ugyan van Kolozsvárt újabb épület is mint az egyetem, tudniillik numero 1790. körül készült s csodamód vaskeményen állanak rajta a párkányok, még egy turul madár se tudna róla lerugni egy szilánkot sem. Ugy látszik a világon minden megváltozik. Még az építészeti tudomány is...

— **Kolozsvári, vándorló vasutasok.** Nyolcz kolozsvári vasúti hivatalnokot és alkalmazottat vonszoltak a vándortájak padjára v vasúti sztrájkból kifolyó ténykedés miatt. Ezek bünei felett a törvényszék vádátanácsa holnap fog ülést tartani. Ennek eredményétől fog függni az, hogy végtárgyalás előt tessék-e az ügy, vagy pedig a vád eljuttatás.

— **Mért drágul a csirke?** Debrecenből írják: A rendőrség ismét külön tofott két tarnovi illetőségű galicizai férfit, akik ezerszámmra vásárolták össze a piacon a baromfit. Gelvert Lipót és Berger József nevezetűek ők és bírág mellett a város azonnali elhagyására utasítottak. Ez a két alak rövid idő alatt 2000 baromfit vásárolt össze iparengedély nélkül. A baromfiakat Oroszországba szállítják. A rendőrség 50—50 koronára büntette. Ajánljuk e kis hírelolvását a kolozsvári rendőrségnek is.

— **A kisebbségi vasutasok pere.** A Kolozsvár közelében levő kisebbségi vasút állomás alkalmazottjainak sztrájkból kifolyó pere nem sokára dűlőre jut. A végtárgyalást már kitűzték a kolozsvári kir. törvényszéknek. A főtárgyalás kedden junius 28-án tartatik meg. Nagy érdeklődés kíséri e per folyamát.

— **Statistikusi az ügyvédjeiről.** A Jogtudományi Közlönyből vesszük át a következő érdekes adatokat: 1902-ben országban a bejegyzett ügyvédek száma 4880-ról 4922-re emelkedett: ezek közül 21 az ügyvédség gyakorlásától föl van függesztve. Az ügyvédjelöltek lajstromába való fölvetelt végett 1136 kérvény érkezett, 60-nal több, mint 1901-ben és összesen 2789 ügyvédjelölt volt ügyvéddé gyakorlaton. Hogy az ügyvédekkel sok baja van a kamaráknak, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy 1902-ben 14570 fegyelmi ügy volt folyamában. Elin-téztek 2525 fegyelmi ügyet, vétkesnek 145-öt találtak. Ezek közül 64-et írásbeli feddessel, 54-et pénzbüszággal, 23-at az ügyvédség gyakorlatától való ideiglenes felfüggesztéssel, 4-et pedig az ügyvédi állásától való elmozdítással sújtottak.

— **A bika-kolbász.** A bikaviadalok vad szereplői közül a Spanyolországból Budapestre hozott bikákból négyet kimustráltak és levágták. Közülük van az a fekete bika is, a mely Pouly matadort olyan veszedelmesen felkeltette. A spanyol viadorkor ugyanis csak háromszor, legfeljebb négyszer bocsátják az arénába ugyanazt a bikát, mert közülük a vadállat annyira kitanulja a mozdulataikat és cselofságaikat, hogy negyedik-ötödik alkalomkor okvetlenül ledőli az espadát. Ilyenkor már nem a vörös posztó után szalad és dődk a bika, hanem melléje, a toradór felé. Erre való tekintettel eladták a négy bikát egy budapesti mézsárosnak. El is küldött az állatokért a mézsáros egy szekert és vagy három markos vágólegényt, de bizony azok sehozz se tudtak csak egy bikával is boldogulni. Segítség kellett nekik 20—25 ember s azok is csak úgy boldogultak az állatokkal, hogy hurkot vetettek a szarvaiba és mind nekifutódtak vonszolni a vadállatot. Így aztán nagy ügyvel-bajjal kiczipelték őket egyenként a vágóhidra, a hol elülről kezdődött a küzdődés és viaskodás velük, a míg levághatták. Ez már halálra végű bika-viadál volt, de nem egy matador végezte laktopánkáiban a véres munkát, hanem nyolcz vágólegény hatalmas bárdokkal. S ma már a négy bikából virsli lett. Az élelmes mézsáros hirdeti is mindenfelé, újságokban és plakátokon, hogy nála igazi spanyol bika-virslit kapható, olyan bikából, a melyet csak nyolcz ember tudott legyűrni.

— **Az angol honatyák összeférhetősége.** Angol parlament tagjai, tudnivaló, nem részesülnek fizetésben, mint például a mi honatyáink. Viszont vannak szabad kereset forrásai, a melyeket a mieinknek kell nélkülözniük. Az angol alsóház tagjai semmilyen dotációban nem részesülnek, kivéve a munkások, a kiknek a Trade Unionok évi 10 ezer korona fizetést adnak. Az angol képviselők tehát közgazdasági tevékenységgel kárpótolják magukat. Ez pedig kevesebb munkát, de annál több hasznót hoz a konyhára. Az alsóház 670 tagja közül 229, kinek némelyike több társaságot is boldogít. Ugyanis ez a 229 képviselő összesen 673 igazgatói állást tölt be. Ezeket kiegészíti 168 peer, ug, hogy az angol parlamentben több mint ezer részvénytársaság és egyéb vállalat van képviselve. A legnagyobb rekordot kétségtelenül egy Ruben nevű képviselő érte el, ki egymaga 42 igazgatói állást tölt be. Utána következnek néhány 17 igazgatói állással, míg 67-en csupán egyetlen vállalatnál vannak érdekelve. Az angol képviselők, éppugy, mint annak idején magyar kollégáik, szintén nem nagyon válogatosak, ha „közgazdasági tevékenység”-ről van szó. Vasut, bank, aranybánya, szálló, biztosító-intézet, csatorna-vállalat, fehérnemű-gyár stb.

ben mind-mind hozzá van növe a képviselő szívéhez — zsebéhez. Az angol parlamenterek azonban itt nem állanak meg. Az italméresi engedélyekről szóló törvény alapján nem kevesebb mint 167 peer, 880 nemes és 129 tagja az alsóháznak, folyamodott italméresi engedélyért. A kikpedig nincsenek bent a parlamentben s így a jól jövedelmező igazgató-sokból is ki vannak zárva, ug segítésnek magukon, hogy érzékben gazdag birtokaikat megfelelő évi fizetés és a jövedelemben való tized vagy huszad ellenében 99 évre bérbe adják egyeseknek, vagy ujonnan e czélból alakuló részvénytársaságoknak és ezekben biztosítanak maguknak igazgatói állásokat.

— **Kuopatin — főszerkesztő.** Kuopatinról eddig annyit tudott a világ, hogy ő intézi a keletázsiai harczotérben az orosz hadsereg ügyét, ami alatt az orosz hadsereg folytonos kudarcra értendő. Kuopatin most újabb felelősségre áhított, meg-szállotta a betűírás szenvedélye s ha már a harczotérben balul tűnek ki a parancsai, élvezze legalább saját szerkesztőségében a felelősség gyönyörét. Ugyanis Kuopatin tábornok a manduriai orosz sereg részére saját főszerkesztésében hetenként háromszor megjelenő külön újságot alapított. A szerkesztőség, a nyomda és a kiadóhivatal három vasúti kocsi-ban vannak elhelyezve, amelyek külön e czélra vannak berendezve. A lap munkatársai kizárólag a manduriai hadseregre tartozó tisztak. Az újság, a melyet a tábori posta kézbesít, közkedveltségnek örvén, mert táviratokat tartalmaz az európai Oroszországban lefolyó eseményekről és így a harczotérben levő katonák gyorsan értesülhetnek hazájuk érdekesebb eseményeiről.

— **Jégverés Ausztriában.** Ausztriában tegnap több helyütt erős jégverés volt, heves szélviharral. Mint Brunnól jelentik, Strasnitz városkára iszonyu jégverés zuzott, mely után vihar volt. A villám őt munkázt, a kik egy kut erzele alá menekültek a vihar elől, megölt. Kettén a kutba estek.

— **Tizenegy óráig a halál torkán.** Borzalmas helyzetben, a sző szoros értelmében a halál torkában, tizenegy órát töltött el az a szerencsétlen ember. akinek esetéről görbe di tudósított nekünk. Papp János kávési lakos horom társával egy kut javítását vállalta el. Mindjárt hozzá is láttak a kut kitakarításához. Papp lement egész a kut fenekére. A kut oldala deszkával volt kirakva, s az odvas deszkákat akarta kiszedni a fenekéről. A deszkák kiszédésekor a kut hirtelen omladozni kezdett. Társainak még volt idejük, hogy a szabadba jussanak, de Papp felett a kut teljesen összeomlott. Rémes kiáltás hallatszott a kut fenekéről, de az ott állók nem tudtak segíteni. A kiáltás mindig halkabb és halkabb lett, míg végre teljesen megszűnt. Az előljárásság a csendőrség vezetésével hozzálátott Papp kimentéséhez, s 11 órai fáradságos munka után Boros Gergelynek sikerült Pappot a kut mélyéből a föld-színére hozni, s a körülállók óriási csodálkozására, a holtnak vélt ember elalélt, de nem holtan került ki a kutból. A felette összeomlott deszkák ugyanis az omló földet föllopták, s Papp a fémleteres vízben töltötte összehúzóva a rémségs 11 órát. A bátor életmentés a körülben is jómódú Papp 200 koronát és egy tehenet ajándékozott.

— **Sarlay János — Brassóban.** Brassóból írják: A vasutasok sztrájkmozgalma-nak idejéből nagy hirre vergődött Sarlay János a budapesti keleti pályaudvar állomás-tönkhelyettese Brassóba érkezett. Sarlay János elnöke volt a 13 tagból álló sztrájkbizottságnak, a melynek tajaít a mult szombat-on mentette fel a budapesti kir. törvényszék a kir. ügyész által ellenök emelt vád alól. Sarlay János hatalmas külsejű ember, valóságos Damjanich Jánosféle alak rokonszenves kül-sővel és azért jött Brassóba, hogy valamely közeli fürdőben üdülést szerezzen a lefolyt sztrájk mozgalom kiállott izgalmai után. A mai napot itt töltötte városunkban és érint-kezett — magától értetődik — itteni kartár-saival, a kik őt a legviszesebben fogadták. Igen érdekes dolgokat beszéltek így bizal-mas körben Sarlay János a sztrájk mozga-lomban kiállott viszontagságairól. Elmondta egyebek között — és ez nagyon fontos és érdekes világot vet a lefolyt eseményekre, hogy a sztrájkbizottság mindent elkövetett a békés kiegyeztetés érdekében és az létre is jött volna, ha a nagy tömeg meglynehlés-sel nem fenyegette volna őket. Világos tehát ebből, hogy azoknak, a kik csodálkozásukat fejezték ki a felett, hogy a sztrájkbizottság nem fogadta el a kormány propositióit, igaz-zok volt és nem a sztrájkbizottság tagjainak a beldtásán mult a békés kiegyenlítés, ha-nem megakadályozta azt a nagy tömeg ter-rorizmusa, a melynek ellene állani a sztrájk-bizottság nem bátorodott.

— **Újabb bujtogatások Étesden.** Még be sem gyepesedett az édesdi vefürdő áldozatait felett a sirdomb s a lelketlen, zabo-látlan izgatás már ismét felütötte a fejét. Tegnap késő délután jelentette Bérczy Imre édesdi főszolgabíró a nagyváradi királyi ügyész-ségnek, hogy a csendőrség rendszeresen folyó bujtogatásnak jött nyomára. — A vakondok munka élén Nyilkorucz György áll, a ki csak nemrégiben épült fel az édesdi piacon kapott sebéből. A veresszájmu néprubim éj-lyi összejöveleteket hív össze, fanatizálja az egygütyű embereket. A vizsgálat most érel-yel folyik, hogy az éjlyi gyűléseken készülő komplotot a maga egészséges leleplezzék és a veszedelmes néprubim méltó helyére a börtönbe kerüljön. Jellemző, hogy a lelketlen fanatizáló még az édesdi áldozatok számára megindult akciózt is üto kártyának játsza ki. Azt írják: ugyanis, hogy Nyilkorucz a segélyakciózt úgy tűnteti föl, hogy az urak ijedtükben adták a pénzt és hogy többet nem mernek a néppel kikezdeni. Ilyen viszonyok között az édesdi kirendeltség visszahívása egyelőre függőben marad.

— **Összeesküvés a persa sah ellen.** A persa udvarról közöl a Frankfurter Zeitung érdekes táviratot, a melyből kitűnik, hogy a persa sah élete ellen veszedelmes összeeskü-vést szöttek. A napokban ugyanis Kostanti-nápolyba érkezett a sah második fia, valamint a sah fivére, Mohamed Riza Mirza herceg, a kiket azzal vádolnak, hogy összeesküvést szöttek a sah ellen, a melyben több udvari hivatalnok is résztvett. A két herceg, hogy lotartóztatását és biztos kivégeztetését elke-rülje, hamis név alatt jelentette be magát Kostantinápolyban, a hová minden pénz nél-kül, teljesen kiéhezve érkeztek meg. A kon-stantinápolyi rendőrség, miután a hercege-

ket felfedezte, értetisette a persa követséget, mely a Vildikioszkban a hercegek kiszol-gáltását kérte. Minthogy azonban Török-or-szág és Perszia közt nincs szerződés a kiszol-gáltásra nagyon kétségs, hogy ki fogják-e adni a két persa herceget, kiknek az a szán-dékuk, hogy belépnek a török hadseregbe.

— **A Bajkál-tó vasútja.** Szentpéter-vári tudósítónk jelenti nekünk: Egyik szib-ériai újság megdöbbenő adatokat közöl arról, hogy milyen nagy áldozatokba került a Bajkál-tó megkerülésére való vasut épí-tése. Ez adatok szerint az építkezés több emberéletet és sebesülteket követelt, mint akár egy nagy, véres csata. 1901. novemberétől mostanáig épült a vasut. Ezalatt 1871. mun-kás meghalt, 225 munkás pedig a dinamit-robbantások közben súlyosan megsebesült s legnagyobb részük személységét elvesztette. Huszonkilenc hónap alatt körülbelül 20.000 munkás dolgozott a vasutvonalon e ezek kö-zül azok, a kik az építésnél nem jártak sze-rencsétlenül, skorbuthan pusztultak el, mert az élelmezés azon a vidéken leirhatatlanul nyomorúságos. Dulakodások és késelések alkalmával őt munkás halt meg, 257 meg-sebesült. Mindent összevéve eddig 14.000 munkás esett áldozatul a Bajkál-vasutnak, tehát az összes munkások 70 százaléka.

— **Konstantin nagyherceg és az oroszországi zsidók.** Szentpétervárról ér-dekes dolgot jelentenek, mely Sanger orosz közoktatásügyi miniszternek bukását vonta maga után. A nagyherceg ugyanis, aki az orosz katonai tanintézetek főfelügyelője, még Kuopatin hadügyminisztersége idején egy törvényjavaslatot terjesztett be, mely a zsi-dókat, sőt a kikereszteketeket is a katonai intézetekből kizárja. Saenger közok-tatásügyi miniszter ezt a javaslatot ellenezte. Mint egyes orosz lapok jelentik, azt írta az alkalommal Kuopatinnak, hogy mikor a zsidókat kivétel nélkül katonai szolgálatra kényszerítik, lehetetlen a kedvezményeket megvonni tőlük és még kevésbé igazságos, hogy olyanokat, a kik a görög kel. egyház tagjai, a többiekől eltérő bánásmódban részesítsek. Saenger minisztert ezért a vélemé-nyért állásfoglalástól fölmentették, a javaslatot pe-dig meglehet, már legközelebb törvényerőre emelik.

— **Uj baromfitenyésztési ág.** A köz-séges mezei vagy parlagi galamboknak, melyek minden figyelem nélkül ott keltenek a tornyokban, a magtárak erzele alatt stb., a gazda eddig alig vette valamelyes hasznát. Az „Országos Baromfitenyésztési Egyesület”, ezen segitendő, a parlagi galambok fogysz-tását úgy rendezte, hogy minden időben bár-mekkora mennyiséget átvethet. Fizet, minden egyes parlagi galamb darabjárt az eladó he-lyén 40 fillért és elvállálja a vasúti szállítási költségeit. Tekintve, hogy a parlagi galamb évenként tiszser is költ és husz drb. fiatal nevel s tekintve végül, hogy a kis galambok felnevelése semmibe sem kerül, ki fog tűnni, hogy száz pár parlagi galamb eltartása maj-dnem nyolczszáz koronát eredményez, mi ezen, eddig ki nem használt baromfitenyésztési ág-ból kétségtelenül figyelemre méltó jövedelem. A kinek már is volna nek eladó parlagi ga-lambjai, az sziveskedjék azt bejelenteni az „Országos Baromfitenyésztési Egyesület”-nek Budapest, VII., Rottenbiller-utca 30. szám.

— **Gépkocsi a jégmezőkön.** Már nem elég az országát az automobilosoknak, nem elég a veszetti száguldozás közben törté-nt halál: most már nagyobb problémákon török a fejüket. A hová André nem juthatott el gőzhajójával, a sarkra, oda egy belga tudós automobilon remél eljuthatni. De ő sem az északi sark elérését reméli, hanem a déliét, a hol nagyobb az összefüggő jégterület. Dr. Arktowski Henrik, a belga déli sarki expedi-ció tagja, a kinek alkalmá volt a déli sark jegének viszonyai-val és természetével meg-ismerkedni, ugyanis azt az eszmét veti föl, hogy nem lehetne-e a déli sarkhoz automo-billal férközni. Ennek az automobilnak azon-ban teljesen másnak kellene lennie, mint a most használatosoknak. Ez automobilnak rop-pant erősnek, a mellett nagyon egyszerűnek kellene lennie, hogy könnyen szétszedhető s ismét összerakható legyen. Minden tempera-tura mellett egyformán jól kell működnie, nem szabad neheznek lennie, hogy a hóba belesüllyedjen, de mégis oly neheznek kell lennie, hogy lejtőkön könnyen fölhaladhasson. E czélból Arktowski a motorral ellátott ka-nadai szánt ajánlja, mely tekintélyes súlyt, mint élelmiszereket is vihetne magával, sőt mégtöbb több szánt is huzhatna.

Gyászrovat.

Veress Elemér. Az „Ellenzék” könyv-nyomdának gyászva van. Meghalt hirtelen, váratlanul egyik derék, intelligens munkása Veress Elemér, ki több időn át egyik helyi lap metőre volt. Nagyban becsületes, megbiz-ható ember volt, értette a nyomdászat minden csinját-binját. A munkélatok közül bátran rá lehetett bízni a legkomplikáltabbat: kifogás-talanul, izléssel végezte el. Megdöbbenett elhalálozásának hire, olyan egészséges, erős, kemény embernek látszott, hogy szinte hihe-tetlen volt, hogy a halál oly gyorsan tudott vele végezni. Tegnapelőt még vidám, jókedvű volt, kiből amugy dőlt a tréfa, tegnap beteg lett, az orvos megvizsgálta, s miálatt a men-tők pontosab gyógykezelés végett beszál-lították a kórházba, hol rövid idő múlva ki-szenvedett. Utolsó műve az „Egyetemi Év-könyv” volt, melynek technikai kiállításai minden vonalon teljes elismerést aratott. Te-metése holnap, szombaton lesz, s megjelen-nen azon pályatársai teljes számban, kik mindnyájan forró barátsággal voltak iránta. Veress Elemér közeli rokonságban állt a neves Onodi Veress-családdal.

Jótekonyság.

Felülfizetések. A máv. műhely ifjúsága junius hó 1-én napján rendezett jelmezes virá-g-estélyen felülfizettek: Hegedüs Sándor v. b. t. t. és országgyűlési képviselő Budapest 20 koronát, Török Sándor műhelyfőnök és felügyelő helyb. 10 k., Bihar-Szilágyi olajpárgyár Budapest 10 k., Magyar rugyantágyár Bpest 10 k., Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. Bpest 10 k., Csáky ur sa-gyára Prakaľva 5 k., Kőolajfinomítógyár Bpest 5 k., Calderoli és Társa Bpest 5 k., Wodianer F. és Társa Bpest 5 k., Magyar fém és lámpa-gyár Bpest 3 k., Nidő Máthé József plébános Bács 2 k., Dr. Bakó András Bács 2 k., Pécsi Ferencz 8 k., Lucs András 5 k., Gárdonyi Imre 5 k., Németh István 5 k., Gépész-egyesület 5 k.,

Kovács Lajos fogyasztási szöv. tárnok 5 korona, Skonda László 4 k., Monoky Gyula gépészmérn. 1 k., Simon Elek gépészmérnök 2 k., Szalay János hiv. 2 k., Máthé Sándor 2 k., Sarkady Lajos 2 k., Bujdos József 2 k., Csizkegyi Sándor 1 k., Weisz Sándor 1 k., Barcza J. 1 korona, Fogadja a nemesszivü adakozók a rendező-bi-zottság hálás köszönetét.

Szerkesztőségi üzenet.

D. M. L. Cikkelye a vasutak vidéké-nek kissé terjedelmes monografiáját adja. A nyáron sorra vesszük.

Egy színházbarát. Azt hisszük, hogy önnök azt a kétségbeesését, amit a színházi állapotok felett érez, és a publikumnak is tulajdonit, suggeráltak. A közönség jól tudja, hogy a színház ügyeit és a művészi erők kikutatását föltétlen bizonyossággal elvégzi az, akinek érdekében áll, hogy az előadásokat látogassák. Főlölsleges tehát műbáratot érezni a jelenlegi állapotok felett. A közön-ség feje se fájjon önnök a színészek elszér-zódottetése, vagy nem szerződöttetése miatt, mert a kolozsvári színház sorsa senkinek sem fokozza az élet szükségletei felett érzett aggodalmát. Színész mindig volt, van és lesz. A kolozsvári nemzeti színház nem sü-lyedhet arra a színvonalra, ahol már a mű-vészi erők nem szívesen keresik fel. Mikor a legelőkelőbb direktorok pályáznak az el-nyeréséért, világos dolog, hogy a legelőke-lőbb művészi erők is csatlakoznak. A kik sietnek elszereződni, azok vagy rosszul fog-ják fel a helyzetet, vagy más okuk van a távozásra. Nyugodjék meg ön tisztelt „Szin-házbarát” az iránt, hogy a közönség lelki nyugalmát nem zavarják a színházi ügyek. Báratot és elkeseredést sem érez e fölött senki. A publikum vállát nem a művészeti ügyek bonyodalma, hanem a közterhek su-lya, a megélhetési nehézségek terhe nyomja. Csak gondolja ön el tisztelt színházbarát, hogy tíz év óta jövedelmi források sza-porodása nélkül, milyen rohamosan emel-kedtek a közterhek. — A mindennapi ke-nyér ára pedig — a mi alatt az összes élelmiszereket értjük — megkészszerződött. Nem terjeszkedhetünk itt ki részletek felso-rolására, de a nélkül is köztudomásu, hogy az ebből származó nyomor és kétségbeesés, a létérti küzdelem szörnyű harcázt teremtette meg, a melyik minden vonalon gyilkol és demoralizál. Ebből igenis származik panasz, bánat, aggodalom és kétségbeesés, de a szin-ház ügye minden aggodalom és hirlapi czikk nélkül is elintéződik.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratait, telefon-tudósításai és sürgönylevelei.

A Máv. bevételei máj. havában.

Budapest, jun. 23.

Az államvasutak 8043 km. kiter-jedésű saját hálózatán a bevételek a f. év május havában 17,833.000 koronát, vagyis 1,088,130 koronával többet tet-tek, mint a mult év hasonló havában. Ez a jelentékeny többlet részben annak tulajdonítható, hogy az április havában a sztrájk miatt elmaradt szállítások májusban effektuáltak.

1904. január 1-től május 31-ig a Máv. bevételei 81,503,685 k.-nára (ebből a személyforgalomra 21,370,149 korona, az áruforgalomra pedig 60,233,636 kor-esik) rugtak. A többlet a mult év ha-sonló időszakával szemben 707,800 K.

A horvát ellenzék izgatása Magyarországgal ellen.

Budapest, jun. 23.

A horvát országos kormány végre meg-sokallotta a pénzügyi függetlenség ürügye alatt Magyarországgal ellen folytatott izgatást és erősen el van tükélve, hogy a két ország közjogi viszonya ellen irányuló üzemeknek véget vessen. A kormány több helyen a népgyűlések megtartását nem engedte meg, a delniczei község tanácsot pedig, mely ily irányu határozatot hozott, feloszlatta. Jel-lemező, mily számadatokkal igyekeznek az ellenzéki vezérférfiak a közvéleményt meg-tévesztetni, többek közt azt állítják, hogy Horvátország a közös természetű kiadások és bevételek révén a legutóbbi 15 év alatt egy félmilliárd koronával károsodott, vagy hogy Horvátország évenként 20 millió koronát kell hogy fizessen magyar érdekek ki-elégítésére. E kifakadásokat nem hiszi el ugyan senki, de a vieki nép megtéveszté-sére és a magyarság elleni gyűlölet szítá-sára elég alkalmasak.

Orosz-japán háboru.

Csifa, jun. 24.

Itt az a híresztelés terjed el, hogy a japánok a tegnapi nap folyamán és az elmúlt éjszaka a szárazföld és a tenger felől erős támadást intéztek Port-Arthur ellen. Két ideérkezett gőzös pa-rancsnoka, kik ma Port-Arthur előtt nem messze hajóztak el, azt jelentik, hogy az adott időben nem hallottak ágyutűzet.

Sz.-Pétervár, jun. 24.

Kuopatin jelenti a czárnak, hogy az oroszok a japánok elől nagyobb vesz-teségek elkerülése miatt visszavonul-

nak. A japánok előrenyomulása egyre tart.

Országgyűlés.

Budapest, jun. 24.

A képviselőházban ma Tisza beje-lentette a kvótabizottság jelentését. Maróthy bejelentette a mentelmi bizottság jelentését, mely Kubik Bélát a Ház megkövetésére ítélte. Ezután a költségvetést tárgyalták. Horánszky Lajos beszélt mellette.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARI MIHALY.

NYILTÉR*).

Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság.

Kolozsvár, Mátyás király-tér 32. sz.

A bank elfogad betéteket takarékpénz-tári könyvekre, folyószámlára; azokat **felmondás nélkül visszafizeti.**

Leszámitol váltókat, utalványokat, járadé-kokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb.

Törlesztéses jelzalog kölcsönöket nyújt és convertál már meglévő törlesztéses kölcsönöket a legmáltányosabb feltéte-lek mellett; az összeget készpénzben — nem záloglevelekben folyósítja.

Értékpapirokat és idegen pénznemeket elad és vásárol, előleget ad értékpapi-rokra, folyószámlán és előre meghatá-rozott időre.

Letét és megörzés végett átvész érték-papirokat, okmányokat és más érték-tárgyakat.

Elfogad megbízásokat értékpapirok vé-telére és eladására a budapesti és bécsi tőzsdén.

Díjmentesen bevált szelvényeket, és el-vállálja sorsjegyek revisióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket, hitel-leveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart a felek saját zárai alatt tűz- és betörésmentes pánccszek-vényeket. (Safe deposits.)

Nagyobb ládákba csomagolt és a fél pecsétjével ellátott ezüst és aranyne-műek, vagy más értéktárgyak külön e czélra berendezett tűz- és betörésmen-tes szobában őriztetnek.

M. kir. szab. osztálysorsjegyek fő-elárusító helye.

Üzleti órák d. e. 1/9—1/11-ig, d. u. 3—5-ig.

570. 2—2

Az igazgatóság.

Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank erdélyrészi fiók-osztálya

KOLOZSVAR, Mátyás király-tér 29 sz.

(Bánffy-palota.)

A nyári idényre a **magán-pénztárak (safe-deposit)** használatára 3 havi idő-tartamra

külön bérletet nyit.

Már 10 korona csekély díjért rekeszek bérelhetők.

A furdőző és elutazó közönségnek ajánlja **hitelleveleit és utalványait** a világ min-den piacra.

Törlesztéses jelzalogkölcsönöit

bérházakra és földbirtokra a legversenyképe-sebb feltételek mellett.

Tőkebefektetésre saját kibocsátásu

4⁰-os zálogleveleit,

melyek katonai házassági biztosítékra a leg-alkalmasabbak. 502 10—10.

40 év óta fennálló

késműári üzletemet kibővítettem a **lát-szerészeti** szakmához tartozó czikkeikkel. Nagy választékban tartok raktáron evő-eszközöket, konyhakéseket, zsebkéseket, olló-kat, borotvákat, **szakáll-gyalukat**, vivó fel-szereléseket, párbajgyereket, revolvereket, szobagyereket, **szemüvegeket** (orrosi **ren-delés szerint is**), orrcsipetöket, színházi és tábori látszóveket, orvosi és szoba-hőmérőket, iskolai és mérnöki rajzeszközöket stb.

Ezen czikkeket **csak** a legjobb minő-ségben és a lehető leg

51193—1904. számhoz.

572 1—1

Árlejtési hirdetmény.

A kolozsvári tanítókháza elhelyezésére szolgáló épület belső berendezése alkalmával teljesítendő és összesen 23487 korona 02 fillérrel előirányzott fabutor, szobabutor, kárpitos, ágy- és fehérművek, valamint különféle konyhafelszerelési és berendezési munkák elkészítése, illetőleg szállítása iránt a következő feltételek mellett nyilvános árlejtés hirdetik:

1. Az árlejtésen részt vehetnek mindazon szakértő hazai iparosok vagy vállalkozók, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.

2. Ajánlat az összes munkákra, egyes munkacsoportokra, vagy pedig egyenként külön-külön tehető.

3. A munkákra vonatkozó munka-kivonatokat és ajánlati minták vállalkozók rendelkezésére bocsátatnak és kötelesek abba egységeiket beiktatni, a végösszegeket pedig úgy számjegyekkel, mint betűkkel kiírni. Csak is az azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, a melyek a kiszolgáltatott eredeti ívekben tételnek.

4. Később érkezett, távirati uton küldött, vagy pedig utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

5. Az egy koronás bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok legkésőbb **f. évi július hó 18-ika déli 1 óráig** a vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (V., Hold-utca 16.) nyújtandók be.

6. A beadott ajánlatok a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium kezében f. évi július hó 19-ike déli 11 órákor (V., Vadász-utca 33., III. 13.) nyilvánosan felbontatnak.

7. Tartoznak ajánlattevő vállalkozók az általános feltételek 6. §-a szerint az ajánlati összeg 5%-nak megfelelő bányapénzt az ott körülírt módokat és kikötéseket mellett a budapesti IX. kerületi m. kir. állampénztárnál, vagy pedig a kolozsvári m. kir. adóhivatalnál az ajánlat előtt letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlatához csatolni. Ajánlatokhoz készpénz vagy értékpapír bányapénzzel nem csatolható.

8. Fentartja magának a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter azon jogot, hogy ajánlattevő vállalkozók közül a jutányosság szem előtt tartása mellett, a munka kivételével és végrehajtásával azt a vállalkozót bizza meg, ki a jól és helyesen készített munkák teljesítése iránt már eleve is legtöbb biztosítékot nyújtani képes.

9. A munkákra vonatkozó munka-kivonatokat és ajánlati minták Herczegh Zsigmond és Baumgarten Sándor építészeknél (Budapest, VIII., Köztemető-ut 4. szám) naponta d. u. 3—6 óra között, vagy pedig a Kolozsvármegyei kir. tanfelügyelőnél (**Ferencz József-ut 44. sz.**) naponta délelőtt 8—12 óráig fognak a jelentkező vállalkozóknak kiszolgáltatni.

Budapesten, 1904. évi június hó 14-én.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium.

Sz. 2938—1904 tkvi

574 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A tekei kir. járásbírósa mint tkvi hatóság közteszi, hogy a Nagyszebeni Albina takaré- és hitelintézet végrehajtónak Csató Anna végrehajtást szenvedő jogutódai Székely Sándorné sz. Benedek Zsuzsa, ifj. Nagy Gábor és Pap János seprői lakos végrehajtást szenvedők elleni 188 korona 85 fillér tokekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében ezen kir. bírósa területén lévő, a seprői 14. sz. tkvben A 1. sz. a. felvett 294. hrsz. ház és udvarra, 295. hrsz. kőre egészen 424 korona, a seprői 357. sz. tkvben A 1. sz. a. felvett 399. hrsz. szántóra, 2. sz. a. felvett 404 hrsz. legelőre és 405. hrsz. szántóra egészen 70 korona, a seprői 360. sz. tkvben A 1. sz. a. felvett 489 hrsz. szántóra, egészen 621 kor. kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1904. évi július hó 22-én d. e. 10 órákor Seprő közösgyűlésénél megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok fennírt kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi 60. toz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. toz. 170 §-a értelmében a bányapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósa mint tkvi hatóság.

Tekén, 1904. évi május hó 25-én.

Hankó,
kir. bíró.

Eladó egy nyolcz ló erős marschal-féle jó karban lévő **locomobil**. — Értekezhetni: **Gajzágó Tivadarnál** **Berkényesen**, u. p. M.-Fráta. 575 1—4

Schicht-Szappan

szarvas vagy kules

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható.

Hirdetéseket

legolcsóbban vesz fel lapunk kiadóhivatala.

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÓVJUK, IGYUNK

K-IMPÉR

RÉPÁTI

BÁTHORI-FORRÁS
EGYVÉNYES
GYÓGY-SAVANYÚVÍZET

M. kir. Belügyminis. rendelet
5891/VI. 1890. sz. m.

GANZ és TSA

vasöntő és gépgyár részv.-társulat

Leobersdorf. BUDAPEST. Railbor.

Városi iroda: 160 49—x

Budapest, IV., Ferencztelek-tere 2.

Elektromos világítási és erőátviteli berendezések.

Elektromos nagy vasutak, városi, bányai, szarvasutak.

Áramszámlálók, vívlámpák, mérőkészülékek. — Vas-, acél- és érc-öntvények.

Kéregöntésű vasuti kerekek és keresztelések. Hengerszék és malom-berendezések. Aprító gépek, turbinák, papir és cellulózgyártására szolgáló gépek.

Vasuti kocsik és vasuti alkatrészek, forgó korongok, tolópadok és kitérők. Daruk.

Transzmissziók.

Gőz-, petroleum- és elektromos forgó ekék. (Mechwart szabad.) Petroleum és benzinmotorok és locomobilok (Bánki szabad.) Bánki benzinmotorokat raktáron tartunk Dénes és Sugár cégégnél VI., Podmaniczky-u. 2. M. sz. 151.

KOLOZSVARI

Takarékpénztár és Hitelbank

RESZVENYTARSASAG.

Alaptőkéje 1.200.000 korona teljesen befizetve.

Tartaléktőkéje 232.961 korona 75 fillér.

Betétek könyvecskére, pénztárjegyekre és folyószámlákra K. 9.011.613-20

Irodák: 512 54—*

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskére vagy folyószámlákra és azokat felmondás nélkül fizeti vissza. Rövid, vagy hosszabb lejáratu, közönséges, vagy törlesztéses kölcsönöket nyújt

ház és földbirtokra,

10-től és 50 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és törlesztési hányad mellett s azokat készpénzben fizeti ki. Régebbi és magasabb kamatu jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett konvertál, s mindennemű ilyen ügyletet a leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitól magán-, vagy üzleti váltókat a legmértékesebb kamatláb alkalmazása mellett.

Vásárol és elad, valamint előlegeket nyújt zálogkölcsön, vagy folyószámla alakjában értékpapírokra és ilyenek vételét, vagy eladását legelőnyösebben közvetíti.

Bevált értékpapír-szelvényeket és sorsolt értékeket.

Pénzfelőlegeket nyújt a Máv. kolozsvári állomásának közvetlen szomszédságában fekvő s szakszerűen kezelt közraktáraiba betárolt gazdasági terményekre, igen előnyös feltételek mellett.

Kölcsön-zsákokat nagy mennyiségben és mérsékelt használati díj mellett bocsát a gazda-közönség rendelkezésére.

Kézi zálogosztályában (Király-utca 3. sz. a.) pénzfelőlegeket ad arany- és ezüsttárgyakra, valamint bárminemű ingóságokra a törvény által megszabott kamat mellett

Számos elismerések. Messzemenő összeköttetések.

„Magán-Detectiv-Intézet“

NAGYSZEZEN, Erzsébet-utca 54. sz.

A világi nemzetközi tudósító egyesület fióka. 514 10—12

Megfigyeléseket, puhatolásokat, felügyeletet, bizonyíték-szerzést perek és válási ügyekben, ugymint mindennemű nyomozást eszközöl.

Kereskedelmi tudósításokat (bérletben is) ugymint magánsejtelekről, — bárholon beszerez és ad, — mérsékelt ár mellett, — helykülönbség nélkül.

Mindennemű megbízatások jellege alatt is adhatók, az eredmény az adott jellegre közöltetik.

Névtelen tudósítást köszönettel veszünk megkereséshez válaszpórtó csatolandó!

Pontos kivétel, szigorú titoktartás. Olcsó és gyors elintézés.

883 37—50

TELEFON: 120.

Ajtók, Ablakok és Parkettek

TELEFON: 120.

jó minőségű gőzöl szűrt anyagból készítő jutányos árban — kaphatók:

B. BAK LAJOS

műasztalos gyárában Kolozsvárt, Malom-utca 28 szám.

Ugyanitt megrendelhetők mindennemű Diszmnakák, Templomi berendezések, Oltárok, Szószékek, Bolti célszerű állványok, áruasztalok, bejárati kirakatok, Kapuzatok, Lakás- és Irodaberendezések a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben készít a legjutányosabb árakban B. BAK LAJOS.

SÁRGA JÁNOS

ékszerész és műtővő, egyházfelszerelési műintézete Kolozsvárt,

Mátyás király-tér 13 sz. TELEFON 354 sz. Mátyás király-tér 13 sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát és m. dern technika vívmányaival felszerelt műintézetét. Elvállalja ékszerek, diszmnakák, ezüst evőeszközök, egyházfelszerelési cikkek, nemkülönben diszmagyar ékszerek készítését, javítását és stilszerű átalakítását.

Szíves megkeresésekre rajzokkal és költségvetésekkel a legnagyobb készséggel szolgál 5 105—x

SÁRGA JÁNOS,
ékszerész és műtővő.

Magyar—amerikai hajójárat!

A nagyméltóságu m. kir. belügymi-

nisztérium 9703—904. számú rende-

lete értelmében **kivándorlási szer-**

ződések megkötésére és **hajójegyek**

eladására vagyok — **feljogosítva!**

Amerikába utazóknak felvilágosítással és utbaigazítással díjtalanul szolgálók.

484 13—0

Weisz Samu menetjegy irodavezető Kolozsvárt.

Földes János

Betonépítési, Czement és Aszfalt iparvállalata

Kolozsvár, Kossuth Lajos-u. 41. Telefon 504.

Készít és raktáron tart:

Sima czement lapokat, Hornyolt-czement-fedél cserepeket, Betoncsöveket, Gipsztáblákat.

Elvállal: Nedves lakások gyökeres szárazzá tételét, Járdák, folyosók, istállók, raktárak stb. aszfalttal való burkolását. — Egyszerű és diszes **granitterazzo**, czement és mettlachi lapokkal való burkolási munkákat. **Vasbeton födémek létesítését.**

Betoncsatornák, zsilipek, turbinatelepek, medenczék, hidak, átereszek és gépalapozási munkák szakszerű kivitelét a **legjutányosabb árak** mellett. —

Legjobb minőségű Brassói Portland Cement.

Román czement, gipsz, **mész**. Kőagyagesövek, aszfalt elszigetelő lemezek, fedélpép lemezek, kátrány és carbololeum, továbbá **fűklyák** eladása.

Építési szivattyúk kikölcsönzése.